

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. juni 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Anne Louise Ellingsøe
Sagsnr.: 2021-0037-0119
Dok.: 2038014

Besvarelse af spørgsmål nr. 60 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere (L 213)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 60 vedrørende forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere (L 213), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. juni 2021.

Nick Hækkerup

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 60 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere (L 213):

”Vil ministeren kommentere henvendelse af 21/6-21 fra Andrea Helm, Coordinator, Climate and Environment Integrity Program, vedrørende manglende foranstaltninger for at sikre, at whistleblowere er beskyttet mod repressalier, jf. L 213 - bilag 34?”

Svar:

1. Andrea Helm, Coordinator, Climate and Environment Integrity Program, Global Climate Whistleblower Center European Center for Whistleblower Rights, Whistleblowing International har ved brev af 21. juni 2021 til Folketingets Retsudvalg anført, at lovforslaget ikke lever op til whistleblowerdirektivets krav om at indføre mekanismer til at beskytte whistleblowere mod repressalier, ligesom lovforslaget ikke indeholder mekanismer til at kompensere whistleblowere for tabt arbejdsfortjeneste eller andre skader i det tilfælde, hvor den pågældende bliver afskediget eller på anden måde udsættes for repressalier.

2. Justitsministeriet er ikke enig i kritikken.

Det fremgår af lovforslagets § 8, stk. 1, 1. pkt., at en whistleblower ikke må udsættes for repressalier, herunder trussel om eller forsøg på repressalier som følge af, at vedkommende har foretaget en intern eller ekstern indberetning eller foretaget en offentliggørelse i overensstemmelse med lovens regler herom. Whistlebloweren må endvidere ikke hindres eller forsøges hindret i at foretage indberetninger, jf. § 8, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelsen indeholder i 1. pkt. et forbud mod enhver form for repressalier over for whistleblowere. Bestemmelsen har til formål at gennemføre whistleblowerdirektivets artikel 19.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at repressalier skal forstås som enhver form for ufordelagtig behandling eller ufordelagtig følge som reaktion på indberetning eller offentliggørelse. Omfattet af begrebet er bl.a. suspension, afskedigelse, degradering eller undladt forfremmelse, overførsel af opgaver, forflytning, lønnedgang, arbejdstidsændringer, nægtelse af uddannelsesaktiviteter, negativ bedømmelse af vedkommendes præstationer eller negativ ansættelsesreference, pålæggelse eller forvaltning af

enhver disciplinær foranstaltning, irettesættelse eller anden sanktion, herunder økonomiske sanktioner, tvang, intimidering, chikane eller udstødelse, diskrimination, ufordelagtig eller uretfærdig behandling, manglende konvertering af en midlertidig ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset kontrakt, hvor arbejdstageren havde en berettiget forventning om at få tilbudt varig ansættelse, manglende forlængelse eller afbrydelse før tid af en midlertidig ansættelseskontrakt, skade, herunder på personens omdømme, navnlig på sociale medier, eller økonomisk tab, herunder tab af omsætning og tab af indkomst, sortlistning på grundlag af en sektor- eller branchebaseret uformel eller formel aftale, hvilket kan indebære, at personen ikke i fremtiden kan finde beskæftigelse inden for den pågældende sektor eller branche, afbrydelse før tid eller ophævelse af en vare- eller tjenesteydelseskontrakt, tilbagekaldelse af en licens eller tilladelse, henvisning til psykiater eller læge.

Bestemmelsen indeholder i 2. pkt. et forbud mod at hindre eller forsøge at hindre en whistleblower i at foretage indberetninger. Bestemmelsen har til formål at gennemføre whistleblowerdirektivets artikel 23, stk. 1, litra a, om indførelse af effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner over for fysiske eller juridiske personer, der hindrer eller forsøger at hindre indberetning.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen bl.a. omfatter den situation, hvor en potentiel whistleblower betror sine kolleger eller foresatte, at den pågældende ønsker at indberette oplysninger om overtrædelser omfattet af denne lov, eller f.eks. forhører sig om mulighederne for at foretage indberetning efter denne lov og derefter afskediges m.v., før den pågældende når at foretage indberetning, hvis det kan godtgøres, at afskedigelsen beroede helt eller delvist på denne adfærd.

Beskyttelsen mod repressalier omfatter whistleblowere samt formidlere, tredjeparter, der har forbindelse til whistlebloweren, og som risikerer at blive udsat for repressalier i en arbejdsrelateret sammenhæng, og virksomheder og myndigheder, som whistlebloweren ejer, arbejder for, eller på anden måde er forbundet med i en arbejdsrelateret sammenhæng, jf. lovforslagets § 8, stk. 2.

Det bemærkes, at det er en forudsætning for at opnå lovens beskyttelse mod repressalier, at lovens beskyttelsesbetingelser er opfyldt. Der henvises til lovforslagets §§ 5 og 6.

3. Det fremgår af lovforslagets § 28, stk. 1, at whistleblowere eller fysiske og juridiske personer omfattet af § 8, stk. 2, der er blevet udsat for repressalier som følge af en indberetning, eller hindret eller forsøgt hindret i at foretage indberetning, jf. § 8, stk. 1, har krav på godtgørelse.

Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen har til formål at sikre, at en whistleblower eller en fysisk eller juridisk person med tilknytning til whistlebloweren, som er omfattet af den udvidede personkreds i § 8, stk. 2, kan få godtgørelse for ikke-økonomisk skade, hvis den pågældende er blevet udsat for repressalier som følge af en indberetning. Adgangen til godtgørelse for ikke-økonomisk skade omfatter enhver overtrædelse af forbuddet mod repressalier.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til bestemmelsen, at der foruden godtgørelse for ikke-økonomisk skade kan kræves erstatning for økonomisk tab efter dansk rets almindelige erstatningsregler, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det fremgår endvidere af lovforslagets § 28, stk. 2, at hvis en medarbejder afskediges i strid med lovens bestemmelser, skal afskedigelsen underkendes, og ansættelsesforholdet opretholdes eller genoprettes, hvis medarbejderen ønsker dette. Dette gælder dog ikke, hvis det i særlige tilfælde og efter en afvejning af parternes interesser findes åbenbart urimeligt at kræve ansættelsesforholdet opretholdt eller genoprettet.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen indebærer, at det som udgangspunkt er op til medarbejderen selv, uanset om denne er offentligt eller privat ansat, om vedkommende ønsker at påstå ansættelsesforholdet opretholdt eller genoprettet, eller om vedkommende i stedet ønsker en godtgørelse, hvis det ved dom fastslås, at afskedigelsen er i strid med loven.